

Sammanfattning från hälso- och sjukvårdsnämnden den 28 februari 2024

Här är en sammanfattning av några av de beslut som hälso- och sjukvårdsnämnden fattade vid sitt sammanträde den 28 februari 2024. Samtliga beslut finns att ta del av i protokollet.

Vill du fördjupa dig i ärendena, se [handlingar och underlag till sammanträdet](#)

På sidan publiceras sedan protokollet från mötet. I protokollet står också vilken hållning/position de politiska partierna haft i de olika ärendena, yrkanden, yttranden och reservationer.

Upphandling inom distansgranskning patologi

Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att fastställa upphandlingsunderlaget för en upphandling av privata vårdgivare för att utföra distansgranskning av prover.

Det nuvarande avtalet löper fram till den 30 juni 2024 och gäller främst distansgranskning av cytologi prover inom cellprovsscreeningen.

Upphandling inom implantat för hjärtkirurgi

Hälso- och sjukvårdsnämnden har fastställt upphandlingsunderlag och att inleda upphandling av implantat för hjärtkirurgi. Det tidigare avtalet löpte ut i januari 2024.

Thoraxkliniken på Norrlands universitetssjukhus opererar drygt 1000 patienter per år. Hälften av dessa har någon form av hjärtklaffsjukdom som behöver klaffersättningsimplantat eller liknande. De flesta av klaffersättningarna består av konstgjorda klaffar antingen av biologiskt eller kolfibermaterial. Majoriteten av patienterna opereras med öppen teknik via bröstkorgen, ca 25 procent får numera sin nya klaff via ljumskartärer, sk TAVI.

Upphandling av läkemedelsförsörjning i Region Västerbotten

Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att inleda upphandling av läkemedelsförsörjning i Region Västerbotten.

I dag sköts tjänsten av en privat aktör men där avtalet kan förlängas som längst till mars 2026.

Upphandlingen görs gemensamt med Region Norrbotten, Region Västernorrland samt Region Jämtland Härjedalen. Region Västerbotten har mandat att genomföra upphandlingen med fullmakt från de andra regionerna.

Upphandling av utredning av neuropsykiatrisk funktionsnedsättning hos barn, ungdomar och vuxna

Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att inleda en upphandling av utredning av neuropsykiatrisk funktionsnedsättning hos barn, ungdomar och vuxna.

Takvolymen i nuvarande avtal på 1000 utredningar beräknas ha uppnåtts i oktober 2024 om regionen fortsätter att köpa i snitt 40 utredningar i månaden, därför behöver en ny upphandling påbörjas.

Behovet är ca 300 utredningar/år, varav ca 200 utredningar för barn och unga samt ca 100 utredningar för vuxna. Den årliga kostnaden beräknas till ca 11,8 miljoner.

Hälso- och sjukvårdsnämndens årsrapport 2023

Hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter redovisar i sin årsrapport för 2023 ett underskott mot budget på 973 miljoner kronor och en nettokostnadsökning på 19,7 procent. Under perioden har intäkterna varit 2,6 procent lägre än föregående år medan kostnaderna ökat med 9,9 procent.

Intäkterna samlat redovisar ett underskott mot budget för året på 8 miljoner kronor varav vårdintäkterna ett underskott på 2 miljoner kronor. Patientintäkter och tandvårdsintäkter redovisar stora underskott. Underskotten vägs upp av övriga intäkter främst genom erhållna statsbidrag, projektbidrag och övriga intäkter.

Kostnaderna redovisar för året ett ackumulerat underskott mot budget på totalt 965 miljoner kronor. Störst avvikelse återfinns inom personalkostnader där underskottet uppgår till 598 miljoner kronor och med en kostnadsutveckling på 11 procent. De personalkostnader som är kopplat till insatser i arbetet med tillgänglighetsinsatser har ersatts med statsbidrag redovisad som intäkt.

Ekonomi har kraftigt påverkats av bemanningssituationen under 2023. Förändrad produktion med reducerade vårdplatser har resulterat i minskade vårdintäkter och ökad kostnad för utomlänsvård. Personalkostnaderna har också påtagligt påverkats genom kortsiktiga dyra lösningar och höjda sociala avgifter. Produktionskostnaderna och kostnader för köpt utomlänsvård redovisar stora underskott

Arbetsutskottet föreslår att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar Hälso- och sjukvårdsnämndens årsrapport 2023 fastställs.

Tillsynsrapport för internkontroll 2023

Tillsynsrapporten är en uppföljning av nämndens tillsynsplan för interna kontroll. Det är saker som hälso- och sjukvårdsnämnden har identifierat som mest väsentliga att följa upp under 2023.

Inom området efterlevnad av rutin för hantering av tillbud och arbetsskada i Stella, har allvarliga brister konstaterats. Över hälften av de tillbud som rapporterats har inte hanterats genom att åtgärd registrerats i Stella, vilket bedöms som allvarligt. Det har skett en tydlig ökning av antalet tillbud som saknar registrerade åtgärder. Det pågår åtgärder för att öka kunskap och arbete för att betona vikten av att tillbud rapporteras och hanteras. Det planeras aktiviteter och utbildning för både chefer och medarbetare under 2024.

Andra exempel på brister är:

- Stickprov på upphandlingar kring jävsdeklaration visade på en viss brist i dokumentation. Rutinen ska uppdateras så att det blir tydligare.
- Jämställdhetsintegrering av beslutsunderlag visar fortfarande på avvikelse i den kvantitativa och kvalitativa uppföljningen.
- Uppföljning att beställaren av vara/tjänst har godkänt utländska fakturor, visar fortsatt att det inte finns några avvikelser och att de nya rutinerna fortsatt fungerar väl.

Hälso- och sjukvårdsnämndens samlade bedömning är det finns en acceptabel intern kontroll. Sammantaget har arbetet med intern kontroll förbättrats men det finns fortsatt brister och där nämnden bedömer att man behöver fortsätta att utveckla arbetsprocessen för intern kontroll.

Förstudie för gemensam systemledning i Dorotea

Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att godkänna en förstudie och handlingsplan för en gemensam systemledning i Dorotea. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att genomföra piloten enligt förslag i förstudien. Piloten föreslås starta mars 2024 till januari 2026 och följa den process och de strategier och aktiviteter som läggs fram i handlingsplanen.

Förstudien kan ses som ett led i den avsiktsförklaring som skrevs 2015 av dåvarande Västerbottens landsting och Dorotea kommun, där organisationerna nu är inne i fas tre samt fortsättningen på det påbörjade arbetet med nytänkande ledning för den nära vården: vård och omsorgssystem för glesbygd i södra Lappland.

Målet är att säkra en god, nära och tillgänglig hälso- och sjukvård och omsorg för medborgarna i Dorotea med utgångspunkt från en gemensam systemledning för hälso- och sjukvård och omsorg. Men en gemensam systemledning skapas bättre förutsättningar för samordning och samnyttjande av befintliga resurser på alla nivåer och risken minskar för olikheter gällande förutsättningar för organisationernas medarbetare.

Sprutbytesmottagning i Skellefteå

Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att genomföra en förstudie om att inrätta en sprutbytesanläggning i Skellefteå. Förstudien ska redovisas till nämnden senast vid dess sammanträde i september.

Inrättande av en sprutbytesmottagning i Skellefteå är angeläget. Inför ett slutgiltigt beslut om inrättande behöver exempelvis hälsoekonomisk analys, organisatorisk placering och finansiering beaktas.

I Region Västerbotten finns idag endast möjlighet till sprutbyte i Umeå. Arbetet med att förebygga ohälsa och sjukdom hos hela befolkningen inkluderar personer som injicerar droger. Detta innebär att behov av sprutbytesmottagningar för denna patientgrupp behöver mötas över länet genom etablering av sådan verksamhet med förslag på start i Skellefteå.

Det finns två huvudsakliga syften med sprutbytesverksamhet:

- att förebygga spridning av blodburna infektioner såsom Hepatit B/C och HIV
- att få möjlighet att få motivera den enskilde till vård och behandling för sitt missbruk

Att inrätta en sprutbytesmottagning i Skellefteå innebär initiala likväl som löpande kostnader. I förlängningen uppskattas dock kostnaden att utjämnas genom minskat antal infektioner som kräver behandling inom sjukvården.

Strategisk investering i nya vårdbyggnader i Skellefteå

Region Västerbottens fastighetutvecklingsplan och lokalförsörjningsplan fastslår att en ny byggnad för somatiska vårdavdelningar i Skellefteå, är en förutsättning för att kunna bedriva modern vård.

En förstudie för Skellefteå nya vårdbyggnad har genomförts i fas 0. Man har arbetat fram lokalförteckningar, verksamhetsbeskrivningar samt prioriterade samband och flöden.

Rekommendation från förstudien är att regionen beviljar investeringsmedel för att ta fram en programhandling i Fas 0 och att projektera en systemhandling enligt investeringsplan samt ett inriktningsbeslut för byggnation av ny vårdbyggnad enligt det förordade alternativet som benämns: "Kamlösning med central gård".

Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att bevilja investeringsmedel enligt tidigare fastställd investeringsplan och med bakgrund från förstudien, förorda en ny vårdbyggnad av typen "Kamlösning med central gård".

Regionfullmäktiges uppdrag till hälso- och sjukvårdsnämnden 2024

I regionplanen riktar regionfullmäktige följande uppdrag till hälso- och sjukvårdsnämnden:

- Formalisera arbetet med att minska hyrberoendet
- Identifiera och ta fram förslag på samordnade funktionella aktiviteter mellan förvaltningarna och i norra sjukvårdsregionen, i syfte att minska administrativa kostnader
- Identifiera och initiera ett fokusarbete för att förbättra tillgängligheten vid några särskilt utvalda enheter

- Minska tjänsteresandet för Region Västerbotten med 15 procent i jämförelse med år 2023
- Stärka regionens ledning och styrning genom att tydliggöra och förankra verksamhetsstyrningens innehåll, starta upp implementering enligt identifierade delaktiviteter 2024
- Utveckla samspelet mellan sjukhusvården och primärvården i syfte att stödja omställningen till nära vård
- Arbeta systematiskt utifrån ett etiskt perspektiv med prioriteringar för minskad vårdkonsumtion

Arbetet med att minska tjänsteresandet pågår och fortsätter i enlighet fjolårets arbete.

I två av uppdragen har förslag till målsättningar klargjorts:

- Minska hyrkostnaden till 4% av den egna personalkostnaden, det innebär en minskning av 20% mot dagens nivå
- Förbättra tillgänglighetssiffrorna av utprovning av hörapparater och ögonoperationer med 20%, öppna upp 25 vårdplatser för valda opererande enheter på Norrlands universitetssjukhus

Nämndens beslut:

- Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att fastställa uppdragsdirektiven.
- Hälso och sjukvårdsdirektör får i uppdrag att genomföra uppdragen.
- Hälso- och sjukvårdsnämndens arbetsutskott utses till politisk styrgrupp.
- Slutrapport lämnas i samband med årsredovisning per december 2024.
- Information om uppdragets fortskridande ska lämnas kontinuerligt vid samtliga av nämndens sammanträden.

Hälso- och sjukvårdsnämndens riktade uppdrag till förvaltning och beredningar

I sin nämndplanen riktar nämnden följande uppdrag till hälso- och sjukvårdsförvaltningen;

- Utred hur Region Västerbotten kan förbättra vård och behandling för våldsutsatta i hela länet. Behandlingen ska utgå från våldet som personen är eller har varit utsatt för.
- Arbeta fram en strategi för universitetssjukvård, ett uppdrag som riktas till hälso-och sjukvårdsledningen, berörda verksamheter och staber.
- Genomför en kartläggning av kvinnosjukvård i länet

Hälso- och sjukvårdsdirektören har upprättat uppdragsdirektiv för ovanstående uppdrag.

Uppdragen till nämndens beredningar redovisas i delårs- och årsrapport.

Nämndens beslut:

- Hälso- och sjukvårdsdirektör får i uppdrag att genomföra uppdragen enligt fastställda uppdragsdirektiv.
- Slutrapport lämnas i samband med årsredovisning per december 2024.

- Information om uppdragets fortskridande ska lämnas kontinuerligt vid samtliga av nämndens sammanträden.

Motion om att satsa på en kvällsöppen hälsocentral i nära anslutning till Skellefteå lasarett

Birgitta Burström (L) föreslår i en motion till regionfullmäktige att regionen borde planera för att öppna en kvällsöppen hälsocentral i nära anslutning till Skellefteå lasarett. Detta för att minska trycket på akutens verksamhet och personal samt att möta vårdbehovet från ett växande Skellefteå. En hälsocentral i nära anslutning till sjukhuset, laboratorier och röntgen, skulle vara till stor nytta för invånarna i Skellefteå.

I svaret på motionen beskrivs bland annat ett nu pågående arbete att se över det primärvårdsakuta uppdraget och att ta fram en länsgemensam riktlinje för arbetet. Se bilaga till ärende 28 för hela den beskrivningen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår att regionfullmäktige beslutar att avslå motionen.

Motion om Lycksele lasarettets styrning

Hans-Inge Smetana (KD) och Betty-Ann Nilsson (KD) föreslår i en motion till regionfullmäktige att man utreder och införa möjligheten för personalen att få det fulla ansvaret som en intraprenad innebär. KD vill att personalen ska få mer mandat. Intraprenadformen är utbredd i olika organisationer och är en form som stärker det egna bestämmandet, ökar trivseln och minskar personalflykten, menar KD.

Ett motionssvar har upprättats där det bland annat står att delaktighet och medarbetares inflytande är viktiga delar i regionens kultur men också i styrning av verksamheten. I regionen finns samverkansforum som bidrar till att detta fungerar. Det nära ledarskapet med tydliga uppdrag och mandat förbättrar förutsättningarna för ett motiverat medarbetarskap.

Utmaningarna inom hälso- och sjukvården idag, kräver mer samarbete, inte mindre. Vi ska inte låsa in våra sjukhus till egna öar utan vi behöver snarare samarbeta mer med varandra. Det är genom en sammanhållen organisation där alla verksamheter i hela regionen hjälps åt som det går att öka tillgången till hälso- och sjukvård för alla invånare. Regionens tre sjukhus har sina olikheter till både storlek och ansvarsområden men alla är nödvändiga för att kunna ge en god vård. Regionens sjukhus ses som ett sjukhus på tre platser, där alla jobbar för hela Västerbotten och därmed behöver en god samverkan och samarbete mellan sig. Ser man på hälso- och sjukvården ur ett nationellt perspektiv så är det dessutom än viktigare att ha en organisation som främjar samarbete i stället för att isolera enskilda enheter.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår att regionfullmäktige beslutar att avslå motionen.

Motion om ett tiopunktsprogram för att vända utvecklingen av primärvården i Region Västerbotten

Ulf Wahllöf (M) föreslår i en motion till regionfullmäktige att man genomför en bred och genomgripande primärvårdsreform för primärvården i Västerbotten. Ett särskilt fokus bör vara att varje specialist och ST-läkare i allmänmedicin garanteras en blandad lista med ett fast och oföränderligt listtak om 1 100 invånare per distriktsläkare samt 550 invånare per ST-läkare.

Ett längre motionssvar har upprättats och finns att läsa i handlingarna till ärende 30.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår att regionfullmäktige beslutar att motionen anses vara besvarad gällande områden som rör nämnden. I övrigt hänvisas till regionstyrelsen.

Motion om vaccination mot TBE

Maria Lundqvist-Brömster (L), Lars Jacobsson (L) och Birgitta Burström (L) föreslår i en motion till regionfullmäktige att Region Västerbotten ska subventionera TBE-vaccinationer för att förebygga mänskligt lidande och ge jämlika förutsättningar för alla västerbottningar att skaffa ett skydd mot TBE.

I motionssvaret står att vaccination mot TBE är en viktig åtgärd för att förebygga TBE vid vistelse i naturen i riskområden. Region Västerbotten har dock hittills inte haft något fall av TBE som smittats i länet. Det kan finnas behov av vaccination vid resa till riskområden i Sverige eller utomlands, vilket då innebär en relativt stor kostnad för en familj.

Det finns dock enligt bedömning i dagsläget ingen rimlig anledning att subventionera en vaccination som i dagsläget inte behövs för vistelse i den egna regionen. Skulle situationen förändras och TBE börjar förekomma i Västerbotten kan denna bedömning komma att förändras.

Regionen kommer även se över detta i det fall Folkhälsomyndigheten kommer med en rekommendation kring vaccination mot TBE.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår att regionfullmäktige beslutar att motionen anses besvarad.

Motion om att avpolitisera psykiatri

Petter Nilsson (SD), Linda Strandberg (SD), Katrin Larsson (SD), Lars Forsgren (SD), Jimmy Frohm (SD), Mikael Jonsson (SD) föreslår in en motion till regionfullmäktige att regionen ska ansvara sig för den nationella högspecialiserade vården på området utredningar för könsdysfori. Bakgrunden, skriver motionärerna, är att det finns forskare och experter inom transvård som menar att autism eller asperger är lätta att förväxla med könsdysfori. Av den anledningen är det viktigt att säkerställa att en patient de facto har könsdysfori. Resurserna för detta behövs därmed mer inom psykiatri och sjukvård, särskilt psykiatri för att kunna ställa korrekta diagnoser eftersom konsekvenserna av en inledd behandling för könsdysfori ofta leder till hormonbehandlingar och kirurgi - vilka är långtgående och irreversibla

Av motionssvaret framgår att det finns ett stort lidande hos denna patientgrupp och det finns ett behov av högspecialiserad vård som Region Västerbotten inte kan ge på egen hand och därmed behöver samverka med andra regioner kring. I svaret beskrivs hur man utreder och handlägger denna patientgrupp idag. Se handlingar till ärende 32 för mer information.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår att regionfullmäktige beslutar att avslå motionen.

Övriga ärenden

- 8. Uppföljning av införandet av framtidens vårdinformationsstöd - FVIS-programmet
- 15. Tillsynsplan för intern kontroll 2024
- 17. Nationell personuppgiftsansvarig myndighet för kvalitetsregistret Celiaki
- 19. Gåva till Funktionsrätt Västerbotten i samband med 60-årsjubileum
- 20. Användande av regionens statsbidrag för förvaltningsområde nationella minoriteter och minoritetsspråk
- 22. Plan för kris- och katastrofmedicinsk beredskap – revidering
- 25. Uppdragsbeskrivning - Hälso- och sjukvårdsnämndens arbetsutskott
- 26. Uppdragsbeskrivning - Beredning för primärvård och tandvård
- 27. Uppdragsbeskrivning - Beredningen för funktionshinder och samverkan